

Bruselj, 10. junij 2022
(OR. en)

10071/22

ESPACE 69
CFSP/PESC 756
CSDP/PSDC 351
TRANS 372

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	10. junij 2022
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	9395/22
Zadeva:	Pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa – sklepi Sveta (sprejeti 10. junija 2022)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o pristopu EU k upravljanju vesoljskega prometa, ki jih je Svet sprejel na 3877. seji 10. junija 2022.

Osnutek sklepov Sveta o pristopu EU k upravljanju vesoljskega prometa

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB OPOZARJANJU na:

- A. Sporočilo Komisije z dne 22. februarja 2021¹ z naslovom „Akcijski načrt za sinergije med civilno, obrambno in vesoljsko industrijo“, v katerem je bil najavljen razvoj „Strategije EU za upravljanje vesoljskega prometa“ kot novega vodilnega projekta,
- B. Sklepe Sveta z dne 26. novembra 2021 o vesolju za vse², v katerih se opozarja na pomen komponente za spremljanje razmer v vesolju, vključno z nadzorom in spremljanjem v vesolju, pri zaščiti obstoječe vesoljske infrastrukture ter je izpostavljeno, da je treba na politični, pravni in tehnični ravni nadaljevati razpravo o razvoju upravljanja vesoljskega prometa ter sprejeti tozadevne ukrepe,
- C. Sklepe Sveta z dne 28. maja 2021 o novem vesolju za ljudi³, v katerih se poudarja, da je treba razviti pristop k upravljanju vesoljskega prometa za Evropo v prihodnosti ter vodilne svetovne standarde, in opozarja na priložnosti, ki jih omogočajo operativne službe na področju spremljanja razmer v vesolju, pri podpiranju varnih, varovanih in trajnostnih vesoljskih dejavnosti ter zaščiti evropske vesoljske infrastrukture,

¹ COM (2021)70 z dne 22. februarja 2021.

² 14307/21.

³ 8956/21.

- D. Sklepe Sveta z dne 11. novembra 2020 z naslovom „Usmeritve za evropski prispevek k določitvi ključnih načel za svetovno vesoljsko gospodarstvo“⁴, v katerih je poudarjeno, da je potreben bolj usklajen evropski pristop k upravljanju vesoljskega prometa (tudi na tehnični in operativni ravni), da bi ohranili evropske interese ter trajnostno zaščitili zasebne in javne naložbe v vesolje, ter izraženo zadovoljstvo, ker Evropska unija preučuje možnost izjave, da sprejema pravice in obveznosti iz ustreznih pogodb in konvencij Združenih narodov o vesolju,
- E. poročilo predsedstva o upravljanju vesoljskega prometa z dne 4. novembra 2021⁵ kot ključne etape v časovnem načrtu, ki ga je potrdil Svet, v katerem je poudarjeno, da je treba nujno oblikovati pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije⁶, pri tem pa spoštovati pristojnosti držav članic in njihovo namero, da bodo še naprej pristojne za razvoj, nadzor in izvrševanje pravil upravljanje vesoljskega prometa –
1. POZDRAVLJA skupno sporočilo Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z naslovom „Pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa – prispevek EU za reševanje svetovnega izziva“. POZDRAVLJA delovno opredelitev upravljanja vesoljskega prometa iz navedenega sporočila in PREDLAGA, da se ta opredelitev uporabi kot podlaga za delo na ravni EU in pri oblikovanju prispevkov EU k mednarodnim razpravam.
 2. UGOTAVLJA, da prinaša upravljanje vesoljskega prometa izzive glede strategije, konkurenčnosti in inovativnosti, ki se jih je mogoče bolje lotiti z okrepljenim dialogom in usklajenimi ukrepi med državami članicami, da bi omogočili souporabo zmogljivosti, informacij in najboljših praks.

⁴ 12851/20.

⁵ 13407/21 + COR1.

⁶ Zlasti člen 4(3) in člen 189.

3. POUDARJA, da je spremljanje razmer v vesolju bistveni element pri ohranjanju avtonomnega dostopa do vesolja in njegove rabe ter da bomo s skupnimi prizadevanji za razvoj in krepitev operativnih zmogljivosti za spremljanje razmer v vesolju vzpostavili trdno podlago za ohranitev položaja Unije in njenih držav članic med vesoljskimi silami.
4. POZDRAVLJA mehanizem posvetovanja z vsemi ustreznimi deležniki EU, da bi do začetka leta 2023 združili civilne in obrambne zahteve v smeri oblikovanja pristopa EU k upravljanju vesoljskega prometa, pri čemer je treba upoštevati posebnosti letalstva in poskrbeti za usklajenost med upravljanjem vesoljskega in zračnega prometa, in UGOTAVLJA, da mora biti pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa skladen s politikami Unije in držav članic na področju varnosti in obrambe.

I. Krepitev naših zmogljivosti

5. POUDARJA, da mora Unija ohraniti avtonomnost pri spremljanju, zmanjševanju in odpravljanju tveganj v vesolju, tveganj, ki prihajajo iz vesolja, in tveganj, ki so usmerjena proti vesolju, da bi zaščitila svoja vesoljska sredstva in sredstva svojih držav članic in podjetij iz EU ter dolgoročno ohranila zanesljiv in avtonomen dostop Evrope do vesolja ter miroljubno, varno, zanesljivo in trajnostno rabo vesolja.
6. POUDARJA, da so Unija in njene države članice z razvojem na nacionalni ravni ter skupaj s konzorcijem EU za nadzor in spremljanje v vesolju ter industrijo s tega področja že vzpostavile vrhunske operativne zmogljivosti za nadzor in spremljanje v vesolju ter operativne in visokokakovostne storitve, kot so izogibanje trčenju, analiza ponovnega vstopa in analiza razbitin, na podlagi česar bi bilo treba oblikovati pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa.
7. OPOZARJA, da konzorcij EU za nadzor in spremljanje v vesolju že zagotavlja storitve za izogibanje trčenju za več kot 270 institucionalnih, komercialnih in vojaških satelitov v nizkozemeljski, srednjezemeljski in geostacionarni tirnici, storitve ponovnega vstopa, s katerimi se obravnavajo tveganja v zračnem prostoru, na kopnem in na morju zaradi nenadzorovanega ponovnega vstopa predmetov iz vesolja, in storitve zaznavanja razbitin, s katerimi so bile nedavno pridobljene dragocene informacije o vesoljskih odpadkih, ki so nastali z namernim in neodgovornim uničenjem neaktivnega satelita, in tako že prispeva k strateški avtonomiji EU ter zaščiti vesoljskih sredstev EU in držav članic.

8. PODPIRA nadaljnji razvoj zmogljivosti in storitev spremljanje razmer v vesolju na področjih nadzora in spremljanja v vesolju, vesoljskega vremena in objektov v bližini Zemlje, da bi dosegli še večjo strateško avtonomijo in PRIPOROČA, naj se ocenijo potrebe po prihodnjih naložbah Unije.
9. PRIPOROČA, da naj bo delo prihodnjega partnerstva EU za nadzor in spremljanje v vesolju usmerjeno v naslednje:
 - a. krepitev in optimizacijo mreže senzorjev,
 - b. izboljšanje obstoječih storitev in razvoj novih, kot je podpora zmanjševanju nastajanja vesoljskih odpadkov in njihovi sanaciji,
 - c. izboljšanje in pospešitev izmenjave podatkov o nadzoru in spremljanju v vesolju, tudi komercialnih podatkov, prek operativne podatkovne zbirke EU o nadzoru in spremljanju v vesolju,
 - d. vzpostavitev in vzdrževanje bolj avtonomnega kataloga EU o vesoljskih objektih.
10. OPOZARJA na prihodnjo vlogo Agencije EU za vesoljski program kot centralne kontaktne točke EU za nadzor in spremljanje v vesolju.
11. SPODBUJA sedanje članice konzorcija EU za nadzor in spremljanje v vesolju in druge zainteresirane države članice, naj oblikujejo novo partnerstvo na področju nadzora in spremljanja v vesolju, pri tem pa ohranijo preglednost, učinkovitost in prožnost upravljanja. PODPIRA novo partnerstvo za nadzor in spremljanje v vesolju, v katerem bo vsaka članica imela ustrezno prilagojeno vlogo in odgovornosti, ki bodo prispevale dodano vrednost in ne bodo po nepotrebnem podvajale prizadevanj. PODPIRA širitev zmogljivosti držav članic EU na področju nadzora in spremljanja v vesolju, da bi lahko izboljšali storitve, ki jih bo zagotavljalo prihodnje partnerstvo, in PRIPOROČA razmislek o naravi prihodnjega partnerstva.

12. SPODBUJA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami ustvari pogoje za trajnostno, uspešno, inovativno in konkurenčno industrijo EU in okolje za ustanavljanje zagonskih podjetij, da bi podprla in dopolnila dejavnosti prihodnjega partnerstva EU za nadzor in spremljanje v vesolju. POZDRAVLJA ustanovitev foruma z industrijo in zagonskimi podjetji EU, namenjeno tehnološkemu in inovacijskemu medsebojnemu bogatenju in odkrivanju rešitev, kar bo spodbudilo konkurenčnost EU in utrdilo okolje za nadzor in spremljanje v vesolju, ter SPODBUJA Komisijo, naj skupaj z industrijo EU in zagonskimi podjetji opravi temeljito tržno oceno storitev, ki prinašajo dodano vrednost.
13. SPODBUJA prihodnje partnerstvo EU za nadzor in spremljanje v vesolju, naj po posvetovanju z industrijo in zagonskimi podjetji EU podpre javno naročanje podatkov v skladu z izboljšano podatkovno politiko, še bolj izkoristi komercialne prispevke in olajša zagotavljanje komercialnih storitev, ki podatke iz javnih operativnih storitev dopolnjujejo ali na njih temeljijo.
14. PODPIRA raziskave in inovacije na področju upravljanja vesoljskega prometa in SPODBUJA Komisijo, naj začne v okviru pobude CASSINI izvajati posebne ukrepe, s katerimi bo zagotovila, da bodo imela zagonska podjetja EU na voljo dovolj kapitala, da lahko v celoti izkoristijo svoj inovacijski potencial in konkurirajo hitro rastočim akterjem zunaj EU.
15. POZDRAVLJA sodelovanje z Evropsko vesoljsko agencijo na področju upravljanja vesoljskega prometa pri njenih dejavnosti v zvezi z vesoljskim vremenom, objekti v bližini Zemlje, zmanjšanjem vesoljskih odpadkov, kar vključuje ravnanja ob koncu življenjske dobe in okoljsko primerno zasnovo, ter sanacijo vesoljskih odpadkov, kot na primer s storitvami v orbiti, pri čemer je treba spoštovati ustrezno vlogo in odgovornosti Unije, njenih držav članic in Evropske vesoljske agencije ter se izogibati nepotrebnemu podvajanju prizadevanj.

II. Spodbujanje usklajevanja zakonodaje in standardizacije

16. OPOZARJA na vlogo, ki bi jo lahko imela Komisija, da olajša usklajevanje prizadevanj držav članic pri obravnavi zakonodaje in standardizacije na področju upravljanja vesoljskega prometa, da spodbudi zbliževanje nacionalnih stališč o pristopu EU k upravljanju vesoljskega prometa, ne da bi pri tem posegala v nacionalne pristojnosti, zlasti vlogo držav članic pri razvoju, nadzoru in izvrševanju pravil o upravljanju vesoljskega prometa.
17. PRIPOROČA, da se preuči možnosti sprejetja ustreznih nacionalnih instrumentov, ki bi jih bilo treba še naprej razvijati, kot so smernice, standardi, pravila ali zakonodaja, in POZDRAVLJA predlog glede zbirke orodij, ki bi lahko pripomogla k oblikovanju morebitnega skupnega sklopa ukrepov, ki bi jih izvajale države članice.
18. POZDRAVLJA predlog za ustanovitev foruma EU, ki bi omogočil učinkovito izmenjavo informacij in boljše usklajevanje pri razvoju mednarodnih standardov in smernic. POUDARJA, da mora ta forum EU vključevati ustrezne strokovnjake iz držav članic in industrije. SPODBUJA razvoj nacionalnega strokovnega znanja v vseh državah članicah in POZDRAVLJA oblikovanje najučinkovitejših možnih ukrepov za spodbujanje izvajanja mednarodnih smernic in standardov na področju upravljanja vesoljskega prometa ob hkratnem prizadevanju za interoperabilnost.
19. PRIPOROČA, da se ob upoštevanju ustreznih pristojnosti Unije in njenih držav članic poskrbi za skladen pristop, ki bo temeljil na dobro delujočem notranjem trgu, pri čemer se upoštevajo vsa tveganja in koristi, ki bi jih oblikovanje zakonodaje EU na področju upravljanja vesoljskega prometa imelo za konkurenčnost industrije EU. V zvezi s tem PONOVRNO OPOZARJA, da je treba pri določanju sklopa obveznosti upoštevati potrebo po vzajemnosti na svetovni ravni, da ne bi zmanjšali konkurenčnosti industrije EU in zagonskih podjetij EU.

20. POZIVA k izvajanju smernic za zmanjšanje vesoljskih odpadkov kot prednostne naloge, da bi čim bolj omejili nastajanje novih odpadkov v življenjskem ciklu vesoljskega sistema, pri čemer je cilj vesoljska politika ničelnih odpadkov, in PREDLAGA oblikovanje smernic, standardov ali pravil glede usklajevanja manevrov, s čimer bi preprečili morebitna trčenja med aktivnimi objekti različnih upravljavcev.

III. Krepitev vloge EU na mednarodnem prizorišču

21. PRIPOROČA, da se z regionalnimi prispevki, kot je pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa, okrepijo prizadevanja za mednarodno porazdelitev bremena pri reševanju svetovnih izzivov na področju upravljanja vesoljskega prometa, kar vključuje sodelovanje, usklajevanje in komuniciranje o souporabi podatkov in zagotavljanju storitev na področju upravljanja vesoljskega prometa.
22. POZDRAVLJA delo Odbora Združenih narodov za miroljubno rabo vesolja (COPUOS) in njegovih pododborov. POZIVA Unijo in njene države članice, naj pospešijo izvajanje 21 prostovoljnih smernic za dolgoročno trajnost dejavnosti v vesolju, smernic odbora ZN COPUOS za zmanjšanje vesoljskih odpadkov in smernic Medagencijskega koordinacijskega odbora za vesoljske odpadke, jih poziva k prostovoljni izmenjavi izkušenj na tem področju ter SPODBUJA zlasti države članice, naj izmenjajo mnenja o pogajanjih, ki potekajo v delovni skupini za dolgoročno trajnost na Dunaju.
23. OPOZARJA, da je treba najprej skleniti predhodni dogovor med državami članicami, ki bo prvi korak k skupnim prizadevanjem za uveljavitev enotnega stališča EU na področju upravljanja vesoljskega prometa v širšem evropskem okviru in na mednarodni ravni, pri čemer se ustrezno upoštevajo interesi držav članic in industrije EU. PRIPOROČA, da države članice oblikujejo poenotene posebne dogovore, ki bi jih zastopala Komisija in visoki predstavnik v prizadevanjih za uveljavitev pristopa EU k upravljanju vesoljskega prometa, da bi se okrepila vloga EU pri morebitnih mednarodnih razpravah o upravljanju vesoljskega prometa in po potrebi začelo sodelovanje s ključnimi partnerji in tretjimi državami, pri čemer ne sme biti poseganja v pristojnosti držav članic.

24. SPODBUJA EU k sprejetju izjave, da sprejema pravice in obveznosti iz ustreznih pogodb in konvencij Združenih narodov o vesolju, zlasti sporazuma o reševanju, Konvencije o mednarodni odgovornosti za škodo, ki jo povzročijo vesoljski objekti, in konvencije o registraciji ter SPODBUJA Komisijo, naj oblikuje ukrepe, potrebne za izvajanje obveznosti iz teh konvencij, zlasti registracijo satelitov Galileo.
-